



Vraag je directe omgeving wat echt bij je past en waar je gelukkig van wordt. Doe wat bij je past als persoon

te laten grazen, is dat aandeel ondanks de in het algemeen minder goede financiële resultaten de afgelopen jaren toegenomen. „Eigenlijk zou de toeslag die melkfabrieken uitkeren voor weidemelk en die consumenten betalen hoger moeten zijn. Het kost minimaal twee cent per kilo melk.”

Het tweede aspect waar melkvee-houders volgens de financieel deskundige de grootste slagen in kunnen maken is meer aandacht te besteden aan de gezondheid van de koeien, en dan vooral de gezondheid van de poten (de klauwen, in vaktermen). „Je moet het namelijk met het vee verdienen. Als de poten goed zijn, halen ze meer voer op en produceren ze beter. Ook de vruchtbaarheid is beter wanneer ze goed lopen. Als boer moet je consequent zorgen dat de poten in orde zijn en er acuut mee aan de slag gaan als er wat is. Het komt neer op vakmanschap, ook op dat gebied.”

Melkquotering

Na het einde van de melkquotering in 2015 is er op veel bedrijven flink geïnvesteerd in uitbreiding. En dat heeft volgens de voorlichter niet altijd tot betere financiële resultaten geleid. „Velen hebben een nieuwe stal gebouwd en er is toen lang niet altijd gekeken of die nieuwe bedrijfssituatie eigenlijk

wel bij de betreffende boer paste. Want past het wel bij je om voortaan 200 koeien op je bedrijf te hebben en te melken? Word je daar wel gelukkig van en kun je dat ook managen? Nu blijkt dat er boeren zijn die bij wijze van spreken met twee vingers in de neus prima 600 koeien kunnen houden, maar er zijn er ook die met 150 als het ware verongelukkig. Groot is niet heilig, ook niet in financieel opzicht. Schaalvergroting na het einde van de quotering heeft schrijnende situaties opgeleverd. Er zijn melkveehouders bij die nu niet meer in de top van 25 procent beste bedrijven zitten maar in de middenmoot of zelfs in de categorie met slechtst presterende bedrijven zijn beland. Doe dus waar je als boer het beste en gelukkigst mee bent. Dat vertaalt zich uiteindelijk ook in de financiële resultaten.”

De accountant adviseert boeren bij investeringsplannen dan ook altijd om goed te analyseren waar je als melkveehouder goed in bent en daarmee verder te gaan. „De beste investering is een goede spiegel. Vraag je directe omgeving wat echt bij je past en waar je gelukkig van wordt. Doe wat bij je past als persoon.”

Dat is in deze tijd met alles wat er op de boerenstand afkomt ech-

ter nog niet zo gemakkelijk, beseft Veenstra. „Er is veel onduidelijkheid in de wetgeving, zoals de onzekerheid met de derogatie, bemestingsnormen en stikstofregels. De maatschappelijke druk is er om te veranderen en de gevolgen voor de inkomsten zijn onzeker. We merken dat eigenlijk bij alle klantgesprekken. Dan gaat het niet meer om de laatste duizend euro maar om de psychische nood die er is op veel bedrijven. Het is een ontwikkeling waar we zorgen over hebben en er zijn er bij die het heel moeilijk hebben. Toch zien we eigenlijk bij de meeste bedrijven ook financiële mogelijkheden, het is echter aan de boer zelf om daarmee aan de slag te gaan.”

De opbrengstprijzen van melk zijn in ieder geval hoog, dat is een mooie bijkomstigheid. Maar de kosten zijn net zo goed gestegen, vooral door de hogere brandstofprijzen, die doorwerken in de prijzen van veevoer, loonwerk en kunstmest. Veenstra verwacht desondanks dat de uiteindelijke inkomsten van de melk dit jaar ongeveer net zoveel meestijgen. Hij gaat uit van een melkopbrengst van gemiddeld ruim vijftig cent per kilo. Vorig jaar kwamen de opbrengsten per kilo melk enkele centen boven de kosten uit.



Continu onderhoud en duidelijke keuzes renderen

Met een melkveestapel van 115 koeien heeft Thom Miedema (59) met zijn neef en beoogd bedrijfsopvolger Meinte (24) een melkveebedrijf van een gemiddelde grootte. Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek telde een gemiddeld bedrijf vorig jaar op basis van de Landbouwtelling 108 melkkoeien. In 2000 was dit nog 57 koeien. De Miedema's melken met hun dieren ongeveer een miljoen kilo melk per jaar. Direct rondom het bedrijf is er 68 hectare grasland voor de beweiding van vee en het aanmaken van een wintervoorraad.

Het graslandbeheer is een belangrijke factor voor een goed inkomen, betoogt Miedema. „We zijn zuinig met het eigen gras. We laten de koeien zoveel mogelijk zelf het gras ophalen. Dit jaar zijn ze op 14 april naar buiten gegaan en dat blijven ze zo lang mogelijk. In de nacht blijven ze binnen en dan worden ze bijgevoerd zodat ze zo goed mogelijk produceren. We maken ook zo weinig mogelijk kosten bij het in stand houden van de grasmat. Indien nodig zaaien we het bestaande land door met een gras-klovermengsel. Omdat klaver stikstof uit de lucht bindt voor de aanmaak van eiwit, is het hierdoor minder nodig om kunstmest te strooien. We hebben verschillende percelen waar we dit dan ook niet meer uitvoeren. Die zijn vrij van kunstmest.” Op een deel van het land is er sprake van agrarisch natuurbeheer. Door later te maaien (niet eerder dan bepaalde data in juni) moet de weidevogelstand profiteren, en daarvoor krijgt de veehouder een vergoeding. Het gaat om ongeveer twaalf hectare met uitgestelde maaien en vijftien hectare met legselbeheer en plasdras. „De weidevogelresultaten lijken goed te zijn, de regenbuien kwamen net op tijd voor de kuikens.”

Een ander aspect dan het graslandbeheer is de jongveeopfok waar de Miedema's zeer scherp op letten. „We proberen zo weinig mogelijk jongvee aan te houden voor de noodzakelijke vervanging van de veestapel. Dit heeft te maken met de kosten en het aantal fosfaatrechten. Meestal gaat dit wel goed, maar soms houden we door pech met dieren toch wat te weinig aan. Dan moeten we wel eens wat melkkoeien aankopen, zoals afgelopen jaar. We proberen dit te voorkomen, mede in verband met de mogelijke insleep van ziektes.”

Derde factor die de melkveehouders als een belangrijke factor zien voor het behalen van financieel goede resultaten zijn de mechanisatiekosten. „Maak een duidelijke keuze”, adviseert Thom Miedema. „Houd zo weinig mogelijk eigen materiaal aan en besteed het landwerk uit, óf doe het zelf en zorg voor een goed machinepark. Op ons bedrijf doen we dat laatste.” Dat betekent ook het goed in orde houden van het materiaal. Het is de vierde factor die de melkveehouder meegeweet voor een goede financiële situatie. „Maak eventueel gebruik van gunstige fiscale regelingen, maar hou alles qua onderhoud goed en regelmatig bij. Dat is veel efficiënter dan ergens te laat mee zijn.”